

NAPREJ!

Vse za napredek slovenskega ljudstva!

Časopis «NAPREJ!» izhaja dvakrat mesečno, in sicer 4. in 18. — Uredništvo, administracija in ekspedicija je v Ljubljani, Dunajska c. št. 20. — Vse denarne pošiljke je pošiljati na naslov: «Delavska tiskovna družba v Ljubljani, r. z. z o. z.» — Vse dopise in spise na uredništvo. — Naročnina za celo leto: K 2.50, za 1/2 leta K 1.25, v Nemčijo K 3.—, v Ameriko K 4.60. — Posamezne številke 8 vin.

Kdo je kapital — kaj je kapital?

Poleg ležeča slika znamenitega češkega umetnika Kupke jasno kaže: Kdo je kapital, kakšne narodnosti in kakšne vere je, kaj je in kdo ga hrani ter brani. Oko čitateljevo naj se zato pozastavi malo dalje nad tem Kupkovim umotvorom. Razmišljanja bo dovolj. Misel bo rodila novo i. t. d. Lahko bo potem razumeti težnje socializma, boj socializma — boj proti kapitalu in kapitalizmu, najsibo potem ta tudi oblečen po narodno, po versko ali pa na kakršenkoli način.

Kaj hoče socializem? Novo družbo, kjer ne bo bog — kapital in kjer se ne bo vse klanjalo bogu — kapitalu, novo družbo, kjer bo vladala svoboda, bratstvo in enakost!

Socializem

se bori kakor povsod tudi pri nas v treh frontah: proti kapitalizmu, proti klerikalizmu, proti nacionalizmu. Kapitalizem je glavna nevarnost in korén zla, ki nas vzdiga na odpor; klerikalizem pomaga vzdrževati zlo in zadrževati odpor ljudstva s tem, da poneumnuje; nacionalizem pa je ovira plodonosnega boja proti obema. Kapitalizem — je sovražnik, klerikalizem je zavrtni škodovalec, nacionalizem je ovira! Vsak izmed teh treh grozi z drugačno nevarnostjo. Proti kapitalizmu se moramo borovati, da obvarujemo pred njim obstanek delavskega razreda in pripravimo prihod boljših družabnih redov, — proti klerikalizmu se bojujemo, da napravimo to pošast

srednjega veka neškodljivo, — proti nacionalizmu, da odstranimo to oviro, ki je zgrajena iz samih fraz, ki pa zadržujejo kulturo na poti razvoja.

Deželni zbor kranjski.

Deželni zbor kranjski je izvršil lep kos svojega dela! Liberalci so se sicer na celi črti obrisali pod nosom; klerikalci so jih speljali na led. Učitelji so ostali tudi tam, kjer so bili pred zborom. Pozabilo se je nanje, ker je bila veliko bolj pereča stvar, frazirati o aneksiji Bosne in Hercegovine, kot pa o stanju učiteljstva, ki težko trpi vsled nedostanka gmotnih sredstev. Deželnim uradnikom so se zboljšale plače. Bivšemu deželnemu glavarju O. Deteli se je dovolil „časten penzija“ v znesku letnih 4000 K. Dr. Pegan je postal deželni odbornik, prof. Jarc tudi — dr. Šušteršič pa je povedal, da ga je „narod postavil na najvišji svoj prestol“. Aspirira menda še višje, na mesto podkralja združene Jugoslavije. Engelbert Gangl je propadel s svojima predlogoma, naj se idrijskega občinskega tajnika sprejme nazaj v službo in naj se Idriji dovoli zidati občinsko hišo za kulturne namene. Deželni predsednik Schwarz je bil pričetkom zasedanja po liberalno opsovan, na koncu zasedanja je pa liberalcem pravil take, da so se prijemali za glavo. Dr. Šušteršič se je prešerno smejal, dr. Tavčar se je jezil — Hribarja pa bo še dolgo bolela Schwarzova izjava, da so v znanih septemberskih dneh intervenirali vojaki na njegovo zahtevo... Posebna nesreča se ni zgodila. Še dr. Zajec je streljal le zajce...

Konkurz.

Konkurz ali bankrot je nekaj, česar se boji vsak trgovec. So ljudje, ki jim konkurz ne dela preglavic, temveč si še nabašejo žepe, preden polom postane očiten. Takim pravimo sleparji. So pa tudi taki, ki jim pri najboljši volji ne gre izpod rok, bodisi da so nevedni ali pa trmasti, in polom nastane, še predno so se zavedli svojega položaja. Vzroki konkurzom so torej različni, najčešče pa je krivda nereelnost, to je nepoštenost.

Kakor vzroki, tako so tudi konkurzi različni. Pred očmi imamo namreč politični konkurz ali bankrot kranjske liberalne stranke. Vzrokov temu konkurzu ne bomo iskali, saj jih razna znamenja dosti jasno označujejo. Kakor nesoliden trgovec,

ki si skuša opomoči s tem, da zagazi v še večjo nereelnost, je tudi kranjska „narodno-napredna“ stranka ostala gluha za vse opomine in danes je na tem, da zapre svojo botego in ponese ključce v škofijo.

Likvidacija je pravzaprav že tu. Hočejo se „uglihati“, ko je že prepozno. Upravitelj konkurzne mase že pristavlja lestvo, da sname firmo pa razobesi tablo z napisom: „Šušteršič, Hribar & Comp.“

Pred liberalno štacuno stoje ljudje, vodja tvrdke se pa dere: „Liberalizem, svobodomiselnost, en groš! Kdo da več? K prvem — drugem — tretjem —?“ Nihče se ne oglasi, celo dr. Šušteršič se smeje, stopi k Turku, mu stisne roko in šegavo reče: „Ti si ljubljanska srajca!“

Pride mimo človek in reče: „Revež je, vse mu bodo prodali!“ Pa se nekdo obrne in ga pouči: „Prav mu je; zakaj je pa mešal vodo med vino in dajal slabo vago!“ In šele sedaj se človek zavé in vidi, da stoje pred štacuno obsežne bariglje farovških stanovalcev. Mežnarji in kaplani se prerivajo; ta zlicitira stare hlače, drugi kos „Programa“, tretji kučmajko, oni zopet petindvajset col demokratizma in tako naprej. Človek stopi na prste in se čudi: Na pudelnu sedi komisar, oblečen v duhovski talar, poleg njega pa eksekutor s plehasto pušico v roki in oba pazita, da gre vse po redu. Za pudelnom vidi „Narodno naprednost“, ki meri na vatle in vaga svobodomiselnost, principe in drugo tako robo, ter jo prodaja farovškim kuharicam, svedrcem, backom in drugim.

„Pofelj je prodajal in sleparil ljudi“, zamrmra človek, se obrne in odide potrtem obrazom.

„Stoj, človek! Zakaj si tako žalosten!“ zakriči nekdo in mu zastavi pot. „Neznanec, kdo ste, da mi zastavljate cesto in režite nad menoj?“ vpraša človek bradatega tujca. „Ej, bratec, a i me ne poznaš?“ zavrne neznanec človeka. „Jaz sem Dolfe Ribnikar, bivši narodno-radikalni študent, poznejši neodvisni kmet, sedaj kremen-značaj, liberallec, živinski dohtar in ljubljanski tržni nadzornik; nadalje ustanovitelj in voditelj „Narodne Delavske Organizacije, navdušen Hej-Slovenec, bodoči župan ljubljanski in zet nemške tašče!“ Ni še izpregovoril zadnjih besed, ko se človek prime za glavo in puleč si lase steče proti Ljubljani in skoči v vodo. Njegove zadnje besede so bile: „Zizibambule — konkurz!“

Na licitandi kupljena roba ni dosti prida, boljše odneso petični ljudje, drugo je pa preležano in snedeno od moljev.

Tudi Ribnikarjeva „organizacija“, ker kupljena na licitandi, ni kaj prida. Bo prišel politični nadzornik ter magistratnemu navil ušesa, da bo vedel barantati s tako robo. Kdor je bolan, ne bo šel h konjederu, marveč bo pri zdravniku iskal pomoči. Zakaj kjer šintar dere zobe, je nevarnost, da odlomi še čeljust; in političnih šintarjev nas reši, o gospod, zizibambul se bomo že sami.

Katastrofa v Mesini.

Štirindvajset cvetočih mest je v razvalinah. Pusto je obrežje Kalabrije in Sicilije. Poročila pripovedujejo, da je končalo življenje v Mesini 108.000, v Regiju 31.000, v Palmi 4500, v Miletu 2100, v Bagari 800, v Villa St. Giovanni 3700, v Polari 330, v Siciliji 2800 in v St. Evfeniji 3000 človeških bitij. Na tisoče in tisoče pa jih je v norišnicah in bolnišnicah spodnje in srednje Italije. Piše se o grozo budečih prizorih. Ljudje so počenjali neverjetne stvari. Katastrofa je bila prevelikanska. Takega potresa s takimi posledicami ne pomni zgodovina!

Pri rešilnem delu so se tudi dogajale reči, ki dajo veliko misli možganom. Berlinski „Tagblatt“ pripoveduje o župniku, ki so ga izkopali iz razvalin takole: „Vojaki so bili na rešilnem delu; kopali so in izpod razvalin so rešili župnika katoliške cerkve. Poleg njega je bilo vse polno podob svetnikov. Hoteli so jih oteti poškodb, a župnik je zakričal z gnjevom: „Pustite, zakopajte jih celo tako globoko, kakor le morete, kajti noben izmed svetnikov, ki jih predstavljajo podobe, ni imel toliko moči, da bi odvrnil božji srd. od nas.“

O daljši usodi pred nedavnem še tako cvetočega mesta se seveda mnogo govori. Italijani smatrajo za svojo narodno dolžnost, da si na razvalinah postavijo novo mesto. Oglašajo se svareči glasovi, ki trdijo, da se more pripetiti, da se pogrezne vse obrežje z vulkanom Etno v morje; kajti sedanji potres je prorok še grozovitejših izbruhov...

Poroča se tudi, da je italijanski bogatin knez Litta Visconti sklenil dati 5000 rodbinam iz Mesine velik del svojih posestev na otoku Floridi, da si ustanove novo Mesino...

LISTEK.

Tajnosti španske inkvizicije.

Spisal M. V. de Fereal.

ČETRTO POGLAVJE.

Hiralda.

9. nadaljevanje.

Mala četa, ki je bila pod vodstvom Kokovim zapustila palačo Gardunije, je molče sledila zapovedniku, katerega se jej je dalo za ta hip. Gvapa, stopajoča na obeh straneh pred Kokom in čivati, plazeči se ob hišah temnih in vijugastih ulic, vsi so molčali, kakor da so nemorojeni.

Nekoliko korakov oddaljena je sledila Kulevrina, vznemirjena zaradi tajinstvenega ukaza, ki ga je bil prejel Manofina, ter v skrbi za surovega človeka, katerega je ljubila in morda gnana po instinktu¹⁾ ženske, ki neodoljivo vleče tja, kjer velja lajšati gorje ali odvrniti nevarnost.

Koko in njegovi spremljevalci so šli tako do trijanskega mostu, ter prehodeč še nekaj tesnih in mračnih ulic, naposled prispeli do katedrale na trgu Esplanada.²⁾ Bilo je zelo temno, kajti iz nobene hiše ni več svetila luč.

Prispevši do katedrale, je Koko velel gvapoma, da se skrijeta v globini med ogromnim stebrovjem. Potem je nekaj zašepetal čivatom, ki so takoj zavzeli svoje prostore ob četverkotih esplanade (trga) ter se plosko vlegli na trebuh, uho na zemljo, da jim ne bi odšel ni najmanjši šum.

Ko so bili ljudje porazdeljeni, je Koko šel k portalu³⁾ cerkve ter si poiskal skrivnišče med visokim kamenitim zidovjem.

Serena, boječa se, da je ne bi zapazili, se je splazila ob hišah okoli esplanade, in sicer s tako nalahnim korakom, kakor da so jo nosile nevidne peruti. Naposled je hušnila med drevje ter ostala pod ogromnim oranžnim drevesom poleg vodnjaka.

Ob nalahnem šumu, ki ga je bila napravila, začul se je iz kotov trga komaj slišen „cri — cri“, sličen cvrčanju murna; ko pa je takoj zopet vse potihnilo, je Koko spoznal, da je to bil napačen šum in nihče se ni več ganil.⁴⁾

V tem hipu je prišel preko trga sereno (nočni čuvaj)⁵⁾, postal ob vodnjaku in s hreščočim, enakomernim glasom naznanil polnoč.

Serena je vstrepetala. — Polnoč! — Bila je to ura zločinov; ura, ob kateri je bila nesrečna priča ali celo vdeleženka neštevilnih krvavih de-

janj; ura, ob kateri so se vračale pred njene oči sence onih, ki jih je bila videla umirati!

Zbala se je!

Sereno (nočni čuvaj) je zopet odšel, serena pa je padla na kolena in molila. Kmalu pa so zadoneli lahki, hitri koraki, prasketajoči ob pesku proti Hiraldu. Eden čivatov je zažvižgal nalahen „cri — cri“ kot prvi, in takoj so ponovili klic ostali trije. Koko, Manolina in Kuerpo de Hiero so položili roke na ročaje bodal. Serena je vstala, stegnila vrat in gledala, da vidi, odkod prihaja nevarnost. V tem hipu pride Dolores preko trga. Prišedša do Hiralde, se ozre na vse strani, in ko nikogar ne ozre, zakliče s tihim glasom:

„Estevan! Estevan!“

Nihče se jej ni odzval, a v tem hipu stopi izza grmičevja deklica in kakor iz sebe pade guvernerjevi hčeri pred noge.

„Kdo ste vi? Kaj hočete?“ vpraša Dolores.

„Bežite, bežite!“ vikne Čapa, kajti bila je ona; „bežite, senjora, izdani ste! Jaz sem Vas prevarila.“

„Toda kje je Estevan?“ vpraša deklica, katere je poznala glas one, ki jej je bila donesla pismo njenega zaročenca.

„Ne vem,“ odvrne Čapa kakor uničena; „ne poznam ga.“

„Ne poznate ga! Toda rekli ste mi, da me bo na večer čakal!“

„Prevarila sem Vas,“ ponovi Hitana vsa iz sebe. „Rekli so mi, Idi! in morala sem iti. Zakaj jaz sem, kakor vidite, samo gadno orodje. Moram ubogati, ako nočem, da propadem. Ali ko sem Vas videla tako krasno in plemenito, oh! tedaj sem se zaklela, da Vas rešim, pa čeludi sama propadem. Torej bežite, senjora, bežite, rotim Vas — skoro bo prepozno — že gredo —“

¹⁾ Instinkt, notranji nagon ali slutnja. — ²⁾ Esplana da ali trg. — ³⁾ Portal, vrata s sijajnim pročeljem. —

⁴⁾ Čivati ali učenci Gardunije so služili pred vsem, da so pri vseh podjetjih Gardunije stali na preži ali straži. V slučaju nevarnosti ali pa kakega vznemirjenja posnemali so do prevare natančno klice ali glasove kake živali ali petje ptiča. Ponoči je bilo cvrčanje murna, skovikanje sove, kvakanje žabe ali pa mijavkanje mačke, kakor je pač bil letni čas in se je glasil ukaz, ki so ga bili prejeli. Podnevi je bilo lajanje psa ali glas kake druge živali, ki deli življenje in navade s človekom. — ⁵⁾ Seren je nočni čuvaj. Po vseh večjih mestih Španije se nahajajo ljudje, ki imajo nalogo, da čuvajo javno varnost ter zbudé ljudi v slučaju požara. Oboroženi so s sulico, ki se imenuje *chupo* (čupo), laterno in bakreno piščalko. Sulica jim služi za obrambo, in, če nanese potreba, tudi za napad;

laterna, da si svetijo ter, kadar treba, meščanskim *rondojem* (patruljam), dajo svetlobe; in piščalke, da se medsebojno kličejo na pomoč, če jih napade kak lopov. Sereni so zavezani, da vsakih pet minut naznanijo čas, v znamenje, da čujejo ali bdé. Ta koristna naprava serenov sega nazaj do 15. stoletja. Prve je ustanovila Izabela Kastilska v Granadi l. 1495, da so čuli nad Mavri v mestu, katerih vstaje se je bala vsak trenotek. Sereni obstojé po veliki večini še danes po vseh znatnejših mestih Španije.

Dalje prih.

Z M E S.

Delavska tiskovna družba v Ljubljani je predložila svojim članom letni račun za 1908. Račun je ugoden in kaže, kaj se da napraviti na polju združnega dela. Mi se ne bomo v ti vesti pečali s številkami računa, ampak samo opozarjamo vse naše čitatelje na edicije Del. tisk. družbe. Res, brošure, ki jih je ta družba izdala, so vredne, da se razširijo med slovenskimi proletarci. Krasne brošure „Nevarni socializem“, „Strahovi“, „Narodnostno vprašanje in Slovenci“ bodo veliko pripomogle k porazumevanju socialnega vprašanja na Slovenskem. Dobro in hvalevredno vlogo vrši oni, ki širi te brošure med slovenskim ljudstvom. Zatorej čitatelji „Napreja“, delujte z vso vnetostjo in vso energijo na to, da se te brošure vdomačijo v kočah slovenskih proletarcev; to baš sedaj, ko se neki elementi trudijo, da zanesejo žolte stavkokazne organizacije med pošteno slovensko delavsko ljudstvo.

Pozor gostilničarji in vinski kupčevalci! V Dobravljah (p. St. Križ Cesta) se je pred dobrim letom ustanovila kmečko delavska zadruga, ki ima obilo vina od lastnih članov na razpolago. Vino je dobro in vredno vsega priporočila.

V organizacijo! Resni časi nastajajo za delavsko ljudstvo. V takih pa je treba zedinjenega ljudstva, moči, ki naj se postavi proti sovražniku in mu prepreči vse zle nakane. — Kdor še ni strokovno organiziran, naj pristopi takoj v organizacijo svoje stroke. Če je ni v kraju, kjer stane, pa naj naznani svoj naslov strokovnemu tajništvu v Ljubljano (na Dunajski c. 20), ki mu bo takoj nasvetovalo primerno pot v organizacijo. — Politična organizacija za delavstvo pa je edino socialno-demokratska stranka, kamor naj pristopi slednji delavec. — Delavci! V organizacijo!

„Svoji k svojim“. V zadnjem času se veliko piše o geslu „svoji k svojim“. Vse se skriva pod tem geslom. Trgovci, ki ima veliko zalogo blaga, pa bi se je rad znebil, kriči: „svoji k svojim“.

Pivovarnar, ki bi rad prodal še več piva med ljudi, se tudi skuša opomoči s „svoji k svojim“. Delavstvo bi se tudi moralo držati takega gesla in se po njem ravnati: „svoji k svojim“. Namesto da kupuje delavstvu sovražni list „Slov. Narod“, bi moralo kupovati „Rdeči Prapor“ in „Naprej“, ker ta dva lista res izvršujeta delo za delavstvo; bojujeta se za delavske koristi, za delavsko boljše življenje i. t. d. Da, „svoji k svojim“ bi moralo v prvi vrsti veljati za delavce. Torej!

„Konsumno društvo za Ljubljano in okolico“. Ljubljanske in okoliške delavce opozarjamo na to zadrugo, ki je izrazila iz delavstva samega za delavstvo samo. Pristopa se v prodajalni na Glincah in v pisarni na Dunajski cesti šte. 20 v Ljubljani.

Lurški čudež. Iz Charleroi (izgovori Šarlro-a), velikega železniškega križišča, preko katerega morajo vsi lurški romarski vlaki, ki vozijo skozi Belgijo, se poroča naslednji dogodek: Začetkom minulega meseca je prisopihal v postajo vlak z nebroj lurškimi romarji. Predno še se je ustavil, hoče neka stara gospa izstopiti, a storila je to tako nerodno, da se jej zaplete obleka, na kar spodrsne in pade na tir pod vlak. Za trenutek je vse osupnilo, kajti bil je nepopisno mučen prizor. Neki v bližini stoječi železniški delavec se instinktivno zavé položaja, priskoči in z nevarnostjo lastnega življenja potegne gospo izmed kolesja. Ves prizor je trajal le par sekund. Takoj na to pristopi duhovnik, ki je vodil romarski vlak, privzdigne roki k blagoslovu in pravi z blaženim glasom: „Zahvalite se vi vsi čudodelni devici Mariji, ki vam je izkazala izredno milost, ko je izvršila to čudovito rešitev pred strašno smrtjo.“ Železničar, ki je ravnokar potegnil žensko izpod vlaka, za hip ostrmi, potem pa pristopi in reče: „Ali, gospod župnik, vi se gotovo molite; jaz še dolgo nisem lurška mati božja.“ Kakšen učinek so napravile te besede priprostega delavca, naj si predstavljajo čitatelji sami.

Cigan in duhovnik. Cigan je šel na lov in ustrelil zajca. Sreča ga duhovnik in mu veli: „Ne boš znal iz kože dejati živali; pojdi, da to stori moj kuhar, ki ga bo imenitno spekel; jedla bova pečenko, pila izvrstno vino in se dobro imela.“ Cigan mu sledi. Farovski kuhar zajca odere, speče ter prinese na mizo v skledi, pokriti s prtom. Cigan in duhovnik pijeta in se dobro imata. Na to reče duhovnik: „Pozno je že, daj,

da se preje naspiva in potem pojeva zajca; kje boš ti ležal; jaz bom na divanu.“ — „Jaz pa za vratmi.“ Vležeta se in duhovnik kmalu trdo zaspi. Cigan, videč, da duhovnik močno spi, vstane, odkrije skledo in poje zajčjo pečenko, prt pa pogrne nazaj. Kmalu se duhovnik zbudi in pocuka tudi cigana. „Ali si kaj sanjal?“ vpraša duhovnik. „Jaz sem imel sanje, da sem plezal po lestvi, v nebesa.“ — „Meni se ni nič sanjalo,“ odvrne cigan. — „Pojdi, da sneva zajca,“ povabi duhovnik cigana in se vsede k mizi; toda ko odgrne skledo, zapazi, da je pečenka izginila, in začuden vpraša cigana: „Si ti pojedel zajca?“ — „Dà, gospod!“ — „Zakaj si to storil brez mene?“ — „Gospod, mislil sem, da vas ne bo več nazaj iz nebes!“

Krščanski socialci in — psi. Kristus je sicer učil, da med dobra dela usmiljenja spada tudi pokopavanje mrličev; toda znano je, kakšne sitnosti je treba premagati, kadar gre za pokopavanje reveža, ki ni zapustil nobenega imetja. V Ljubljani se je pred kratkim pripetil slučaj, da se je rimsko-katol. mrtveca moralo prepisati v protestantovsko cerkev in ga pokopati na njenem pokopališču, ker katoliška pokopališka uprava tega ni hotela storiti. Bogatašu zvonil z vsemi zvonomi, še cela kompanija duhovnikov ga spremlja in prepeva plačane pesmice — reveža pa zvrnejo v jamo, zagodrnjajo par molitvic pa je amen. Zdi se, da bo za živalsko krepovino kmalu boljše poskrbljeno, vsaj tam, kjer nosijo prvi zvonec klerikalci. Najpobožnejši občinski svet v Avstriji — dunajski — je namreč na tem, da v kratkem postavi pokopališče za gosposke — pse! Če bodo postavili tudi križ in kapelico, še ni znano. Revežem knof — gosposkim psom groš, bi lahko rekli. Čudno, prečudno, kaj vse zamore katoliška usmiljenost.

:: Našim rodbinam priporočamo ::

Kolinsko cikorijo!!

Iz idrijskega okraja.

Pouk veronauka v naši c. k. rudniški šoli je zadnji čas res zanimiv. Potreba je, da izvedo naši čitatelji tudi izven Idrije o njem. Mesto kateheta na ti slov. rudn. šoli za veronauk, zavzema

naš mladi kaplanček Ževnik. Uro, ki je določena verouku, porabi ta gospodič v čisto politične namene. Nekega dne je povpraševal deklice v prvem razredu, koliko božjih podobice imate pri vas doma. Seveda je vpraševal deklice naših sodrugov, ki so prišedši domu štele božje podobice. Temeljitejše pa je reševal nauk Kristusov nekega dne v petem deškem razredu; deklamiral je učencem o socijalnih demokratih, kako so brezverski, kako zaničujejo duhovnike, kakšna kazni jih bo doletela, ker kdor laže, da duhovniki niso pošteni, ta samega boga obrekuje. Na take deklamacije pripominimo le toliko, da ima mlečozobnik v šoli učiti to, kar mu je predpisano, nima pa pravice se vtikati v domove poštenih družin, kakor tudi ni odgovoren za delo socijalnih demokratov, če si upajo izreči kritiko o postopanju nekaterih takozvanih božjih namestnikov, ki vtikajo nosove povsod, kjer jim nič mar ne gre. Že vedo, zakaj to delajo. Le tako še naprej učite, potem smo gotovi, da bo mladina vsa socijalno-demokratska!!

Vabilo. Na redni obč. zbor ženskega društva »Vede« v Idriji, ki se vrši dne 7. svečana t. l. v prostorih sodr. A. Kogej v Idriji v I. nadst. Začetek ob 2. uri popoldan. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. Poročilo sodr. blagajničarice in preglednic. 3. Volitev odbora. 4. Predlogi in nasveti. Pozivljajo se članice, da se mnogobrojno udeležijo. — Odbor.

Vsi sodrugl, ki so sprejeli na račun žepne koledarje za t. l. in še niso obračunali, se prosijo, da to v najkrajšem času storijo. Komur pa je kak koledar ostal, naj ga takoj prinese v pisarno obč. kons. društva.

Ravno tako se prosijo vsi tisti ki imajo pole za politično tajništvo, naj do 10. t. m. obračunajo.

Gerentova možatost je res vredna, da jo »Slovenec« nosi v vseh sobotnih Idrijskih novicah. Mož gotovo izpolno, kar reče. Dne 3. prosinca t. l. je prišel svetovalec sodr. J. Straus v gerentovo sobo, da pregleda imenik. In gerent mu je rekel: Danes tri tedne, upam da bodo volitve, umaknem je rad, kerjme težko vidijo. — Kako dolga tedne ima Zazulova pratika, tega danes še ne vemo, vemo pa, da besede gerenta niso bile odkritosrčne. Ako bi mu ne dišala gerentska čast, vemo, da sploh tega mesta ne bi prevzel, ker ga nikdo prisiliti ne more. Da ga ljudje težko vidijo, to je pač mogel še pozneje videti, ako razume

duh časa in komunalno upravo. Torej g. gerent, le ne mazati oči ljudem, ki dobro vidijo.

Pri vodstvu idrijske »Krščanske gospodarske zadruga« so res vzorni možje, med kojimi se posebno odlikuje L. Lapajne, po domače Pavliha. Mi se ne vtikamo radi v tuje stvari, ali njegovo postopanje proti nam nas sili, da pojasnimo našim čitateljem in članom navedene zadruga, kako vsemožnega in učenega moža imajo v vodstvu. Dne 10. decembra l. l. dobilo je naše »Občno konsumno društvo« od neke graške tvrdke na njega naslovljeno pismo, v kojem je bil račun za 61 kron. Občno konsumno društvo je bilo takoj prepričano, da je to račun za klerikalno zadruho, ker ono samo ni od tiste tvrdke nič naročilo, zato ga je dalo fantu P. Tušarju, da ga odnese v Krščansko zadruho. Dne 7. prosinca t. l. pa pošlje g. Leop. Lapajne, p. d. Pavliha imenovani račun obenem konsumnem društvu nazaj in sledeče pismo: »Sl. obč. kons. društvo, tu Vam pošiljamo nazaj račun z natančnim Vašim naslovom, katerega ste nam poslali, ako pa mogoče ne znate brati ali ne razumete nemško, si pa poiščite tolmača, mi pa ne bomo za Vami dolgove plačevali.« — Nismo se čudili pismu, ki je pravi vzor katoliške izobrazbe, kajti kaj hočemo pričakovati družega, od teh olikancev. Kljub temu, da o. k. d. nima nič opraviti s tisto tvrdko, se je obrnilo nanjo, naj mu pojasni, komu so poslali blaga za 61 K. Odgovor je bil, da so poslali na Krščansko zadruho naročene cukerkčke in da je to faktura tega društva. Ker pa je o. k. d. hotelo biti prepričano, če so katoličani to blago dobili, vprašalo je še enkrat tvrdko priporočenim pismom, nakar je dobilo sledeči odgovor: »Slavno občno konsumno društvo v Idriji. Na Vaše cenj. pismo z dne 21. t. m. sporočamo, da je bila pošiljatev z dne 9. decembra l. l. poslana na Krščansko gospodarsko društvo ter da je isto blago v rokah imenovane zadruga.« Iz tega se vidi, da je Pavlihar prebrisana glava. Blago je že v decembru sprejel dne 7. prosinca t. l. pa je hotel Občnemu konsumnemu društvu vsiliti račun. Lepo bi bilo, sprejemati naročeno blago, račune pa naj bi plačevali drugi. Lepe razmere pa morajo biti v Pavlihovih računih, ker še tega ne ve, kaj naroča in kdaj blago sprejme. Mogoče je pa tudi, da je ravno 61 K hodilo možu premalo, zato je hotel, svoje nasprotnike obremeniti, ali pa se je bal napraviti prevelik promet, že tako sloveči trgovini,

kjer ni najmanjše napake, da jih mora Pavliha iskati drugod. Toliko v pojasnilo članom, da bodo vedeli, kako zaslužnega moža imajo v vodstvu. G. Lapajne Leop. p. d. Pavliha, Vi pa se brigajte najprej za svoje stvari, potem očitajte šele drugim to, kar boste lahko dokazali; tako delamo mi, četudi ne znamo nemško.

Rudarje idrijske opozarjamo, naj se z vso vnemo poprimejo strokovne organizacije. Vrsta organiziranih je sicer zelo lepa, ali še jih je precej, ki nočejo slišati veliko o tem, da je potreba delavskega ljudstva, da se združuje v svrhu priporjenja boljših dni. V letu 1909 torej na delo, neumorno!

Iz Žirov. „Slovenec“ se prav rad zgraža nad tonom drugih listov. Pravi, da je surov. Mi pa povemo „Slovenču“ in „Domoljubu“, da je pri njiju dveh surovost doma in pa pri tistih, ki so njuni čitatelji. Mi v Žireh vidimo to prav dobro. V naši dolini se pokazuje prava klerikalna olika. Vir seveda je v farovžu. Kristus je učil: ljubite se med seboj —; „Slovenec“ in njegovi pa kriče: pobijajte se med seboj! Brat zoper brata, sestra zoper sestro, žena proti možu. Ne — spoštujte božje zapovedi, ampak: delajte proti njimi; — tako gre sedaj na klerikalni podlagi pri nas. Edina tolažba tudi za nas na Žirovskem je, da po industrijalnih krajih zmaga socializem, ki bo tudi svoja dobra načela uveljavil pri nas ter pomiril po klerikalizmu podivjane duhove.

Iz Zagorja.

Zagorje. „Slovenski Narod“ zabavlja in obrekuje v svoji 17. številki zopet po stari navadi. Dopisun laže, da je neki steklar z nožem napadel domov idočo sokolice. Resnici na ljubo pa bodi povedano, da je bila to neka navadna afera. Dotičnik pa ni napadel „z nožem“, temveč je samo z roko potipal uho. Da pa mi tudi tega ne odobravamo, je umevno. Dotični pa tudi ni organiziran steklar. Mi bi tudi lahko pisali o škandalu, ki ga je napravil liberalec K. na prvi veselici požarne brambe, ker je pobijal vrčke i. t. d., pa smo rajši zamolčali, ker se nočemo baviti s takim nizkotnim pisanjem. Ako smo pisali glede čelad, da jih je naročil slovenski liberalec, pa so bile nemške barve, je res smešno, da se sedaj dopisun jezi. Naj bi jih pa ovili v trikolore, pa bi bile slovenske. Saj si ne znate pomagati! Nad vse predržno obrekovanje je pa to, da se podtika

neko goljufijo pri rudarski organizaciji. Dopisnik naj pove ime tistega, ki je kaj „manipuliral“, drugače ostane lažnik in obrekovalec. — Kar se godi pri raznih združnih zborovanjih, ne gre seveda prav nič mar gospodom liberalcem. Ako bi mi hoteli tako ostudno obrekovati, bi imeli sto in sto slučajev. Na primer: kako so po pisarnah med službo „urha klicali“ i. t. d. Dopisun pravi, da so bile te neslanosti resnične. Ali je to tudi res, da je Čobal v odboru požarne brambe? Dopisun naj pa tudi pove, kateri voditelj je v času stavke hodil ob 4. uri zjutraj okoli rudniške pisarne, drugače ga tudi o tej stvari smatramo za lažnjivca. Pove naj se tudi, kdo je vplival na vodstvo rudnika, kdo naj postane župan? Glede pazniškega društva smo pa veseli, da se prizna v dopisu, da morajo biti pazniki — potem menda pravtako tudi delavci — mednarodno organizirani. Gospod dopisun, morda bi bilo umestno priporočati ta svet tudi gospodu Ribnikarju v Ljubljani. Ker ste tudi vi, gospodje, mednarodno združeni, bi bilo na mestu, opustiti tisto zabavljanje čez internacionalo. Kar je vam prav, privoščite tudi ubogim delavcem. Torej gospod dopisun, z dokazi na dan!

Zagorje. Cenjeno uredništvo „Napreja“. Po-ročati Vam moram nekaj, kar mislim, da je želja več občanov. Pri naši občini so uradne ure od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. popoldne. Ker imam po dnevi službo, sem moral vzeti popoldne dopust, da bi se šel zglasti glede vojaške takse. Ko pridem v občinsko pisarno, ni bilo gospoda tajnika nikjer, čakal sem, čakal, a njega ni od nikoder in na ta način sem izgubil isti popoldan in drugič sem moral zopet pustiti pol dneva. Radi tega imam škode okrog 3 kron. Jaz sem mnenja, da je gospod tajnik za stranke tu, ne stranke radi njega. Mislim tudi, da bi bilo dobro, da bi ta gospod samo eni občini služil kot tajnik, ne pa dvema, ker je gotovo pri eni posla dovolj. Briga naj se tudi malo manj, kdo je raznašalec „Napreja“. Za privatne prošnje, na primer, če pride oče, da hoče svojega sina oprostiti od vojakov, pa tudi računa, da je grozno; tako je neki stranki za eno tako prošnjo, katero je napisal v četrt uri, računal deset kro nic.

Iz Trbovelj.

Trbovlje. Dne 24. januarja se je kot doslej vsako leto spomnilo rudarsko ljudstvo žrtev iz

26. januarja 1905. V lepem izprevodu je korakalo na stotine ljudstva na pokopališče, kjer so se na grobove januarskih žrtev položili venci. Godba je v spomin mrtvih zaigrala prelepo žalostinko. Sodrug Miha Čobal iz Zagorja in sodrug Anton Kristan iz Ljubljane pa sta izpregovorila v razmišljanje nekoliko besedij, ki so brez dvombe našle mnogo odmeva v srcih žalujočega rudarskega ljudstva.

Nesreča v Trbovljah. Ne mine tedna da bi ne padlo delavsko življenje. Grob se zapre za grobom — kapitalizem ne vpraša po žrtvah dela, ampak po novih silah, po novih močeh; te rabi za svoje delo . . . Kdaj bo boljše?

Iz Hrastnika.

Hrastnik. V nedeljo, dne 24. januarja, je bil občni zbor „Konsumnega društva rudarjev za Hrastnik, Dol in Ojstro“. Na tem zboru se je prebralo revizijsko poročilo, ki je uničevalno za dosedanje vodstvo. Zato se je izvolilo nov odbor, kojemu načeluje sodrug Urlep Ivan. Sedaj je upati, da bo začelo, to društvo zopet novo življenje. Delavci! Oklenite se ga.

Jeseniške novice.

Očni zbor železničarjev na Jesenicah bo 14. februarja popoldne v hotelu na pošti. Začetek ob 2. popoldne. Pridite vsi!

Jeseniški župnik g. Zabukovec sedaj grmi neprestano čez soc. demokrate. Celo njegovim vernim ovčicam se zdi pregrdo; na tihem se vprašujejo, kaj je neki gospodu, da so taki. Boje se za njegovo zdravje. Mi povemo vsem Jeseničanom: delavstvo ne porajta prav nič na Zabukovčeve surovosti. Čem bolj bo zmerjal, tem bolj se bo krčilo število tistih, ki ga hodijo poslušati. Včasih je bila jeseniška cerkev premajhna, zdaj bo pa kmalu prevelika. In to po zaslugi gosp. Zabukovca.

Izvedeli smo od zanesljive strani, da misli tovarna spomladi nad sto starih delavcev dejati v pokoj. Marsikateri bi bil že davno rad šel, ko bi mu bilo mogoče živeti z bornimi 16 kronami na mesec v sedanji draginji. Bratovska skladnica ima nad pol milijona denarja. Kako bi se lahko povišala pokojnina, ko bi bili možje bratovske skladnice na svojem mestu. Upamo, da se že

vendar nekaj stori. Možje odborniki, zganite se, dokler je še čas.

Občinske volitve se bližajo. Tudi socialno-demokratska stranka bo nastopila, da pribori tretji razred v občini jeseniški. Pri zadnjih deželno-zborskih volitvah se je pokazalo, da je najmočnejša stranka na Jesenicah; pri občinskih se bo takisto zgodilo. Volilno pravico ima vsakdo, kdor plača le en vinar direktnega davka. Sodrugi naj že začno razmišljati o čakujočem jih delu!

Kakor smrdeča lava iz vulkanov, bruhajo še vedno vsako nedeljo laž in jezne besede raz jeseniških prižnic zoper socialno demokracijo. V tem sta Kogej in Zabukovec prava mojstra. Tipa srednjeveških inkvizitorjev. In to vse zaradi tega, ker smo v „Napreju“ branili svojo čast, ker se ne damo teptati od nasprotnikov, ker smo na dostojen način označili agitacijo župnika Zabukovca v cerkvi zoper nas pri zadnjih volitvah. Toraj zato, ker smo povedali, kako se izrablja vera v strankarske namene, zato toliko vpitja in jeze. A v svesti, da bijemo pravični boj, ga bomo nadaljevali in udrihali na desno in levo, povsod kjer se nam godi krivica. Naš boj velja v prvi vrsti klerikalizmu, ki nam zabranjuje združenje delavcev, ker s klerikalizmom se dela največ za poneumnevanje ljudstva. Odpravimo zapreke in delo bo lahko.

Ob volitvah za trg. in obrtno zbornico, je naš dični gerent Čebulj lazil in brusil pete po Jesenicah za klerikalne kandidate. Igral je vlogo občinskega sluga in pobiral glasovnice po trgovinah in gostilnah. Ker pa niso imeli še vsi napisanega kandidata, jih je silil in rotil, naj volijo klerikalce. V neki gostilni na Savi je bil tako nadležen, da ga je morala krčmarica zapoditi iz gostilne. To kaže lep zgled sloge dveh slovenskih strank na Jesenicah. Zabukovec zmerja vsako nedeljo svobodomislece, v „Slovencu“ po denuncijansko napada sokole, prepirljivi krojač Čebulj pa po gostilnah agitira za klerikalce. In na vse to ni nobenega odpora od strani liberalcev. Ali so mar res že vsi zlezli pod kuto. Zares lepa sloga.

Ker večkrat poprašujejo delavci, kje se lahko vpiše v kovinarsko organizacijo, jim bodi povedano. Vsako nedeljo dopoldan na Jesenicah v hotelu Pošta, zadaj, kjer je bil pred leti poštni urad.

Naš „Naprej!“ bode jeseniške klerikalce. Pa — naj jih le. Dolžnost vseh Jeseničanov, Savča-

nov in Javorničanov pa je zato, da ga še bolj razširjajo po Gorenjskem Vsak delavec bodi odjemalec in čitatelj „Napreja.“ Na delo!

Obrtni nadzornik v spremstvu g. Pongratza si je ogledal stroje, kjer se je pripetila zadnja smrtna nesreča. Radovedni smo, ali je videl nezavarovane žice nad poljo, napeljane k žagi za hlode, katere so vedno polne močnega električnega toka. Opozarjamo tovarniško vodstvo pred nesrečo, katera se lahko vsak hip pripeti.

Iz Tržiča.

Zabavni večer organiziranega delavstva v Tržiču. Dne 20. februarja zvečer priredite podružnica čevljarjev in podružnica predilničarjev zabavni večer pri g. Jožefu Kavčiču v Tržiču. Začetek ob 8. uri zvečer. Vsi sodrugi se uljudno vabijo. Za primerno zabavo bodo skrbeli prireditelji združena odbora.

Klerikalci so se vrgli na Tržič. Agitirajo besno proti socialistom. Hujskajo, lažejo, natolcujejo — res „pravi poznavalci vere Kristusove!“ Kljub temu ne bodo opravili ničesar. Zavedno delavstvo se ne da več strahovati! Dobe, ko je vladala klerikalna grozovlada, se ne povrnejo več.

Težki časi so prišli na Tržič. Tudi tod se že poznajo posledice bojkota. Kaj še bo, se ne ve. Zato in prav zato odločno svetujemo vsem predilničarjem in predilničarkam, naj se oklenejo naše delavske organizacije. Vodilni sodrugi imajo sedaj sveto dolžnost opozoriti vse tovariše in tovarišice, da naj se zavarujejo v organizaciji za vse slučajnosti, ki morejo nasledovati.

All se je bati laži? Če klerikalci še tako lažejo o socialistih, kaj zato — laž ostane laž! Mi, ki poznamo klerikalno svojat, se ne pustimo zmotiti od lažij! Resnica je in ostane vedno: da si delavstvo pomaga do boljšega obstanka le potem dobre svoje strokovne organizacije.

Nekaterim gostilničarjem po Tržiču in okolici smo organizirani delavci trn v peti. Prav! Kdor ni z nami, je proti nam! Zahajajmo le še tja, kjer so naši prijatelji. Nasprotnikov se ogibajmo in jim ne dajmo priložnosti, da bi nas videli v krčmi.

Iz ljubljanske okolice.

Iz Most pri Ljubljani. Klerikalci so se zadnji čas vrgli z vso silo na našo občino. Bližajo se

občinske volitve in kaj imajo naši klerikalci rajše kot vlado v občini. Št. Peterski kaplan Petrič hodi k nam pripravljat tla. Glavno opravilo njegovo je seveda opravljati in obrekovati socialne demokrate, ki so mu prav posebno na potu. Tudi neki Cilar se smatra za sposobnega, da bi v Mostah kaj veljal. V zabavljanju proti socialno-demokratski stranki se uri tudi neki čevljarček iz Sela, ki ga pa opozarjamo, naj drži svoj dolgi jezik za zobmi, drugače si ga bomo bližje ogledali. — Pri takih razmerah je potrebno tudi, da socialni demokrati storimo svojo dolžnost. Proti organizaciji je treba organizacije. Tudi mi smo že ustanovili svojo; seveda, potreba je sedaj, da vsi socialno-demokratski delavci pristopijo. Za blagajnika je izvoljen sodrug Tomšič Mat., vpok. železnični čuvaj, za zaupnika pa sodrug Jaka Lautar. Kdor želi stopiti v organizacijo, naj se oglasi pri enem izmed teh dveh.

Priporočilo. Vsem delavcem in delavkam občine Moste se priporoča za čevljarska dela sodrug Franc Pipan, čevljarski mojster v Mostah št. 77. Svoji k svojim!

„Naprej!“ Dobro bi bilo, če bi se v Mostah kar najbolj razširil naš list „Naprej!“ Dolžnost vsakega delavca je, da bere naš list! Na delo, sodrugi.

Spodnja Šiška. V petek 22. t. m. je bil pogreb umrle S. N., žene nadsprevednika drž. žel. Ko se pripelje krsta mimo prodajalne g. Tom. Tušarja, stopi Tušar pred vrata in reče: „No al' s' šla hudiču v r—, prekleta coprnca.“ Tušar je pristen narodnjakar, član izobraževalnega društva v Spod. Šiški in odbornik šišenskega Sokola. Pred par leti je prišel v Šiško in si zidal na puf hišo, sedaj pa ima take izraze za železničarje, ki so mu do eksistence pripomogli. Železničarji, vzdramite se, vsak naj postane možak, ki se svoje vrednosti zaveda, da je koristen član človeške družbe in da je tudi zmožen otresti se parazitov, kateri se redijo od njegovega dela. V politični, strokovni in gospodarski organizaciji imate moč, katera lahko strmo glavi ves razred pijavk. Ribnikarjevo N. D. O. pa opozarjam, naj gg. Tušarju preskrbi sedež v vodstvu, kadar bo okrajna skupina za Šiško ustanovljena, da pride ta biser izobrazbe k popolni veljavi. O zmožnosti, da prekosi v surovosti še tržaške narodnjakarje, je prinesel javen dokaz.

IZJAVA.

Podpisani preklicujem ter obžalujem tem potom vse žaljive besede, katere sem izustil čez preglednika «Občnega kon. društva v Idriji» gosp. Ivana Strausa ter se mu obenem najuljudneje zahvaljujem, da mi je odpustil ter vstavil proti meni nadaljno kazensko postopanje ter se zavežem plačati tozadevne stroške.

V Idriji, dne 19. januarja 1909.

Franc Otorepec.

Odda se takoj v moji hiši

:: lepo stanovanje ::

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, podstrešja in prtiličja. Zraven je lep sadni vrst. — Hiša se tudi prodaja; pri njej je koncesija za žganjekuho ter za prodajo žganja na debelo.

Več se poizve istotam v Idriji hiš. št. 556.

Priporočilo.

Cenjenemu občinstvu mesta Idrije se naj topleje priporočam za naročila

vseh vrst obuval.

V moji delavnici se izdeluje solidno blago, po zmerni ceni. Prevzamejo se tudi vsa **popravila**, ki se jih izvršuje točno in v vsakem oziru v popolno zadovoljnost.

Z odličnim spoštovanjem

J. Gabrovšek,

3-2

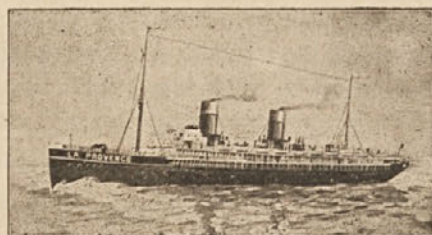
čevljar v Idriji šte. 270.

Izjava.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove moje žene Ivane Erjavec, kakor tudi ne prevzamem za njo nikakih obveznosti, ki jih napravlja brez moje vednosti.

Anton Erjavec

posestnik v Spodnjem Kanomlju št. 37.

Ed. Šmarda

:: potovalna pisarna ::

v LJUBLJANI

Dunajska cesta št. 18

24-3

Francoska linija

Havre-New-York

samo 6 dni.

**Pred kratkim
ustanovljena.**

Na razpolago ima

10.000 hl vina

(mošta) združenih kmetov iz najboljših vinogradnih krajev, kakor: Brje, Skrilje, Dobravlje, Kamnje in drugih bližnjih vasi.

Kmečka delavska

gospodarska zadruga

v Dobravljah, Goriško.

Registrovana zadruga z omejeno
zavezo.

Zadružno vodstvo!

L'stne kleti.

Priporočam se cenjenim konsumentom, zadrugam, trgovcem in gostilničarjem po Goriškem, Kranjskem, Oseškem, v Trstu in drugod.

Postrežba točna
in pava!

Cene zmerne!

:: Restavracija pri „Zajcu“ ::

Sodnijske ulice šte. 6 12-4

se priporoča sl. občinstvu za obilen obisk.

DRAGOTIN PUC 12-6

tapetniški in preprogarski mojster
Ljubljana :: Marije Terezije cesta št 16.

Schneider & Verovšek 12-5

== trgovina z železnino in stroji ==
Ljubljana :: Dunajska cesta 16

priporoča svojo veliko zalogo kuhinjske
posode, okove za pohištva in stavbe, orodje
:: in rokodelske stroje za vse stroke. ::

== Poljedelske stroje in motorje. ==

Kašelj.

Kdor trpi na kašlju, rabi naj povsod preizkušeno
olajševajoče in zelo okusne

Kaiserjeve prsne karamele.

5120 notarsko overovljenih spričeval kaže uspehe
pri kašlju, hripavosti, kataru in zažlemanosti.

Paketi po 20 in 40 vin. — Pravi so le z znamko:
„Tri jelke“. — Zaloga pri

Danielu Pircu, lekarnarju v Idriji.

: Restavracija „pri Levu“ :
Marija Terezija cesta šte. 16
— se priporoča. —
6-5 Beti Kos, restavraterka.

Pozor!

Pozor!

Kavarna „Leon“

v Ljubljani * na Starem trgu št. 30
je vsaki dan vso noč odprta.

Na razpolago je najnovejši ameriški biljard in
električni klavir. Z odličnim spoštovanjem

6-4

Leo in Fani Pogačnik.

ANTON BAJEC * umetni in trgovski vrtnar

v Ljubljani :: Pod trančo 24-5

:: Cvetlični salon, izdeluje šopke, vence s trakovi. ::
Vrtnarija na Karlovski c. 2. - Zunanja naroči'a točna.

L. TOMAŽIČ

— zaloga piva —
v Sp. Šiški :: pri Ljubljani

priporoča gosp. gostilničarjem in slav.
:: občinstvu ::

zagrebško in češko
— pivo. —

Telefon št. 177. 6-5

Kje se dobe najboljši poljedelski
stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, čistil-
nice, preše za sadje i. t. d.?

Edinole pri: 6-5

Fr. Stupica

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta
šte. 1., Valvazorjev trg šte. 6

in zakaj? zato, ker so dotični stroji: iz
najboljših tovarn sveta, najboljše sestav-
ljeni, ker se istih proda na tisoče in ti-
soče komadov in se ravno radi tega, ker
se jih izdeluje v velikih množinah, do-
bivajo po nizkih cenah. Moji stroji so
povsod jako priljubljeni. — Obračajte se
na mojo trdko pri nakupu stavbenih
potrebštin, portland-cementa, traverz,
železniških šin in druge različne želez-
nine in raznega orodja, nagrobnih križev,
:: tehnic. ::

Delavci, sodrugi, naročajte le delavski tisk!

GRIČAR & MEJAČ, Ljubljana

Prešernove ulice šte. 9

12—3

priporočata v največji izberi po najnižjih cenah

obleke za gospode, obleke za dečke, obleke za otroke, površnike za gospode in dečke, žakete za dame, paletu za dame, plašče za deklice.

10 zapovedi za zdravje

24—6

:: lično tiskane, vpošlje poštnine prosto in zastoj ::

lekarnar Trnkóczy v Ljubljani.

Dobijo se tudi osebno v njegovi lekarni.

Češka budejeviška pivnica

prej „Golobček“

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26.

Izvrstno pivo, najboljša vina,

cenena kuhinja.

Lavrenčič & Domicelj

(lastnik R. Meglič) 6—5

Ljubljana :: Dunajska cesta št. 32.

Žitna trgovina. Brzjav : Lavra, Ljubljana.

: J. WIDER :

umetni vrtnar v Ljubljani

= Šelenburgove ulice šte. 3. =

6—5

Cvetlice, šopki ::
sveži in suhi venci
s trakovi in napisi.

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte pri nakupu kar na kratko zavitek ali zabojček „cikorije“, temveč določeno znamko:

„Franck“

da imate zagotovilo za vedno jednako in najboljšo kakovost. — Pazite pri tem na te varstvene znamke in podpis, kajti naše zamotanje se v enakih barvah, papirju in z podobnim natisom ponareja,

Varstv. znamka.

Varstv. znamka.

Varstv. znamka.

Henrik Franck & sinovi
Zagreb.

al Kuw. X 4457, 2:7. II.W.W.